

Tax News Bulletin

2 september 2014

Europese Commissie start formele staatssteunprocedure naar selectieve belastingvrijstelling van Nederlandse overheidsbedrijven

De Europese Commissie heeft op 22 augustus 2014 aangegeven de samenwerkingsprocedure met Nederland inzake het onderzoek naar de belastingvrijstelling die in Nederland geldt voor overheidsbedrijven te zullen beëindigen en de formele staatssteunprocedure in te zullen gaan leiden.

Inleiding

Volgens de Nederlandse Wet op de Vennootschapsbelasting zijn economische activiteiten van overheidsinstanties - als onderdeel van een overheidsinstelling of in de vorm van overheidsbedrijven - in beginsel vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Volgens de Europese Commissie ontvangen overheidsbedrijven op deze manier verboden staatssteun, omdat de vrijstelling niet geldt voor private ondernemingen die dezelfde activiteit uitoefenen waardoor een ongelijk speelveld (oneerlijke concurrentie) zou kunnen ontstaan.

Samenwerkingsprocedure

In juli 2008 deelde de Europese Commissie aan de Nederlandse overheid als voorlopig standpunt mee dat deze maatregel de mededinging op de interne markt verstoort en zo in strijd is met artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie

(VWEU), de onverenigbare staatssteun. Met deze mededeling had de Europese Commissie de samenwerkingsprocedure met Nederland inzake het onderzoek naar de vermeende staatsteunregeling gestart.

Vervolgens heeft de Europese Commissie op 2 mei 2013 Nederland formeel voorgesteld om de vrijstelling van vennootschapsbelasting voor Nederlandse overheidsbedrijven af te schaffen. Daarop volgend hebben de Nederlandse autoriteiten de Commissie op de hoogte gebracht betreffende de voorgestelde wetgeving inzake de belastingplicht voor overheidsbedrijven. De Europese Commissie heeft deze brief als een voorwaardelijk aanvaarding van het Commissie voorstel beschouwd, aangezien deze brief nog slechts sprak over een *wetsvoorstel* onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring. Nu nadere reactie van Nederland uit is gebleven heeft de Europese Commissie aangegeven dat een formele staatssteun procedure (volgens artikel 108 lid 2 VWEU) zal worden gestart naar de selectieve belastingvrijstelling van Nederlandse overheidsbedrijven. Nederland is verzocht om binnen een maand na ontvangst van deze aankondiging zijn opmerkingen in te dienen en alle informatie te verstrekken die kan helpen bij het beoordelen van de voormelde (steun) maatregel.

Bestaande staatssteun

De Raad van de Europese Unie heeft in 1999 een verordening ("De Procedureverordening") uitgevaardigd betreffende nadere bepalingen voor de toepassing van nationale steunmaatregelen.

De Procedureverordening maakt onderscheid tussen bestaande staatssteun en nieuwe staatssteun. Bestaande staatssteun betreft maatregelen welke in gebruik waren toen het EG-Verdrag in werking trad in een bepaalde lidstaat, het een goedgekeurde maatregel betrof, dan wel een maatregel die op het moment van inwerkingtreding geen steun vormde, maar vervolgens steun is geworden vanwege de ontwikkeling van de interne markt. Nieuwe staatssteun betreft alle maatregelen die niet onder de hiervoor vermelde definitie van bestaande steun vallen. Nieuwe staatssteun kan volgens de Procedureverordening als

onrechtmatige steun worden aangemerkt. Tevens is in de Procedureverordening bepaald dat slechts onrechtmatige steun kan worden teruggevorderd.

Aangezien de vrijstelling van vennootschapsbelasting voor Nederlandse overheidsbedrijven al bestaat sinds 1956, en derhalve deze steunmaatregel al bestond voordat het verdrag van Rome van kracht werd, kan deze maatregel worden aangemerkt als bestaande steun. Derhalve kan de Europese Commissie eventueel de reeds toegekende steun aan de Nederlandse overheidsbedrijven niet terugvorderen, maar kan de Europese Commissie Nederland alleen voorschrijven om de betrokken maatregel stop te zetten.

De vraag die nog onbeantwoord blijft is of de Europese Commissie voor het beëindigingstijdstip van de steunmaatregel aan zal sluiten bij het door Nederland gewenste tijdstip hiervan, dat wil zeggen, het beoogde moment van invoering van de voorgestelde wetgeving inzake de belastingplicht van overheidsbedrijven (1 januari 2016).